

A KÖRNYEZETI FELELŐSSÉG ÉRVÉNYESÜLÉSE AZ IPAR SZEMSZÖGÉBŐL

Ládi András, Petrolkémia FF & EBK vezető, MOL
Magyarország

2018. 10. 10.

AMIBEN EGYSÉGES AZ ÁLLÁSPONT

▶ IMMÁR 20 ÉVE ELMARADT SZABÁLYOZÁST KELL PÓTOLNI

- ▶ a környezeti felelősség kidolgozását célzó jogszabályok kialakítása és a hatályos szabályok módosítása során **széleskörű konzultációra van szükség**

▶ E KONZULTÁCIÓNAK MAGÁBAN KELL FOGLALNIA A TÁRSADALMI KONZULTÁCIÓT ÉS A VÁLLALATOKKAL TÖRTÉNŐ ELŐZETES EGYEZTETÉST

- ▶ Az érintettek jogszabály-előkészítő munkába történő bevonásával érhető csak el, hogy egy valóban **hatékony, a gyakorlatban is alkalmazható szabályozás alakuljon ki** a környezeti kárfelelősség kérdéskörében.

▶ KÖRNYEZETI NEVELÉS, OKTATÁS

- ▶ Csak akkor várhatunk el a jelenben és a jövőben is **felelős környezethasználatot, ha az a tudatba be van épülve**. Ezt az alapoktatásban kellene elkezdeni és a környezethasználat során elő is lehetne írni.

KONCEPCIONÁLIS IRÁNYOK

- ▶ **A SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ NEM FEKTET MEGFELELŐ HANGSÚLYT A VÁLLALATOKAT ÖSZTÖNZŐ, MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSI JAVASLATOKRA,**
 - ▶ inkább a kárelhárítással, kárenyhítéssel kapcsolatos utólagos intézkedéseket vizsgálja,
 - ▶ de a kötelezettségek „betartatása” ösztönzők (pl. adókedvezmény) nélkül nehezen megvalósítható.

- ▶ **A KÖRNYEZETI KÁRFELELŐSSÉG KÉRDÉSKÖRÉBEN OLYAN INTÉZKEDÉSEK BEVEZETÉSE INDOKOLT,**
 - ▶ amelyek a vállalatok terheit aránytalanul és indokolatlanul nem növelik,
 - ▶ ugyanakkor a vállalatokat ténylegesen ösztönzik arra, hogy a **környezetvédelem fő elvei: az elővigyázatosság és megelőzés elvei** alapján járjanak el.

KONCEPCIONÁLIS IRÁNYOK

- ▶ **NEM ÖSZTÖNZŐ, OLYAN ALAP LÉTREHOZÁSA, AMELYNEK PÉNZÜGYI FORRÁSÁT RÉSZBEN VAGY EGÉSZBEN A VÁLLALATOK, KÖRNYEZETHASZNÁLÓK BEFIZETÉSEI KÉPEZNÉK,**
 - ▶ ezért olyan **szabályozás kialakítását támogatjuk**, amely lehetővé teszi, hogy a **vállalat szabadon dönthesse el**, hogy a környezeti kár felszámolásához szükséges pénzügyi forrásokat hogyan biztosítja – például biztosítás, bankgarancia, céltartalék vagy más formájában –, **kizárólag a saját – vállalati– felhasználás lehetőségével**,
 - ▶ az azonban a **megelőzést ösztönzi**, ha a **környezeti kár felszámolásához szükséges pénzügyi forrás** ne csak a környezeti károkozás, hanem a **környezetvédelmi fejlesztés, teljesítmény-, állapotjavítás céljára is fordítható**,
 - ▶ az Alap lehetséges forrásaként környezetvédelmi célra fordítható költségvetési források jelölhetők meg, ilyen forrás lehet a termékdíjból származó bevétel egy részének elkülönítése a felhasználás pontos céljának a megjelölésével.

KONCEPCIONÁLIS IRÁNYOK

▶ ALAPVETŐEN NEM A NAGYVÁLLALATOKKAL VAN A BAJ...

- ▶ **Javasoljuk** egy olyan szabályozás és ennek keretében **széleskörű, hatékony ellenőrzési rendszer kidolgozását**, amely ténylegesen biztosítja, hogy a kisebb, a **kevésbé „reflektorfényben” lévő érintett vállalatok is látókörbe kerüljenek**, és részt vállaljanak a kötelezettségek teljesítéséből.
- ▶ **Hatékony és arányos ellenőrzési rendszer**, pontos nyomonkövetés **hiányában fennáll a veszélye** ugyanis annak, hogy a kárenyhítéssel, kárelhárítással, a kárfelelősséggel kapcsolatos **kötelezettségeket**, biztosíték adását stb. – a gyakorlatban az egyébként is a hatóságok által **fokozottabban ellenőrzött**, a jogszabályi követelményeknek maradéktalanul eleget tevő (sok esetben túlteljesítő) – **nagyvállalatok teljesítik**, míg a **kisebbségek** – ellenőrzés hiányában – **e kötelezettségeket elmulasztják**. A **hatékony ellenőrzési rendszer egyfajta biztosítékul szolgál a szennyezés elkerülésére**.
- ▶ Egyetértünk az ellenőrzés hatékonyabbá tételével! **Támogatjuk továbbá a gazdasági szereplőkkel történő hatékonyabb együttműködés és a kölcsönös szakmai tájékoztatás elősegítését**

ÉS A GYAKORLAT

▶ **AZ ÁLLAM KÁRENYHÍTÉSI KÖTELEZETTSÉGE CSAK MÁSODLAGOS LEGYEN, AMENNYIBEN AZ ELHÁRÍTÁS, FELSZÁMOLÁS, KÁRMENTESÍTÉS SEMMILYEN MÁS MÓDON NEM BIZTOSÍTHATÓ, AZONBAN NE HÁTRÁLTASSA AZ ELSŐDLEGESEN A KÁRENYHÍTÉSRE KÖTELEZETTET...**

- ▶ **ha a „tűrési kötelezettség” nem működik, nem engednek be az ingatlan tulajdonosok a területükre, a hatóság is csak „széttárja a kezét” ebben a kérdésben;**
- ▶ **nincsenek a kezünkben olyan eszközök, amelyeket használhatnánk annak érdekében, hogy első körben a környezetvédelmi célok – lsd. mielőbb megvalósuló kármentesítés – jusson érvényre, hiszen az ingatlan tulajdonosokkal való megállapodások megkötése akár évekig is elhúzódhat, minket viszont köt a határidő és adott esetben bírságot a hatóság, holott nem kizárólag rajtunk múlik, hogy áll az ügy.**

▶ **A KOMMUNIKÁCIÓ FONTOSSÁGA A KÖRNYEZETI FELELŐSSÉGBEN**

- ▶ Fontos, hogy **folyamatos és nyílt kommunikáció** történjen a **külső célcsoportok felé** is. Mi ezt végezzük is, van zöld számunk, hírlevelünk, az eredményeket rendszeresen megosztjuk. Ez nem kis feladat és kockázatai is vannak, de a célok és eredmények bemutatása, a tévhitiek elosztatása fontos.

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZATÓ
A MOL NYRT. ÉS A MOL PETROLKÉMIA ZRT.
KÖRNYEZETVÉDELMI MUNKÁLATAIRÓL

2018. I. évfolyam 1. szám

ÉS A GYAKORLAT

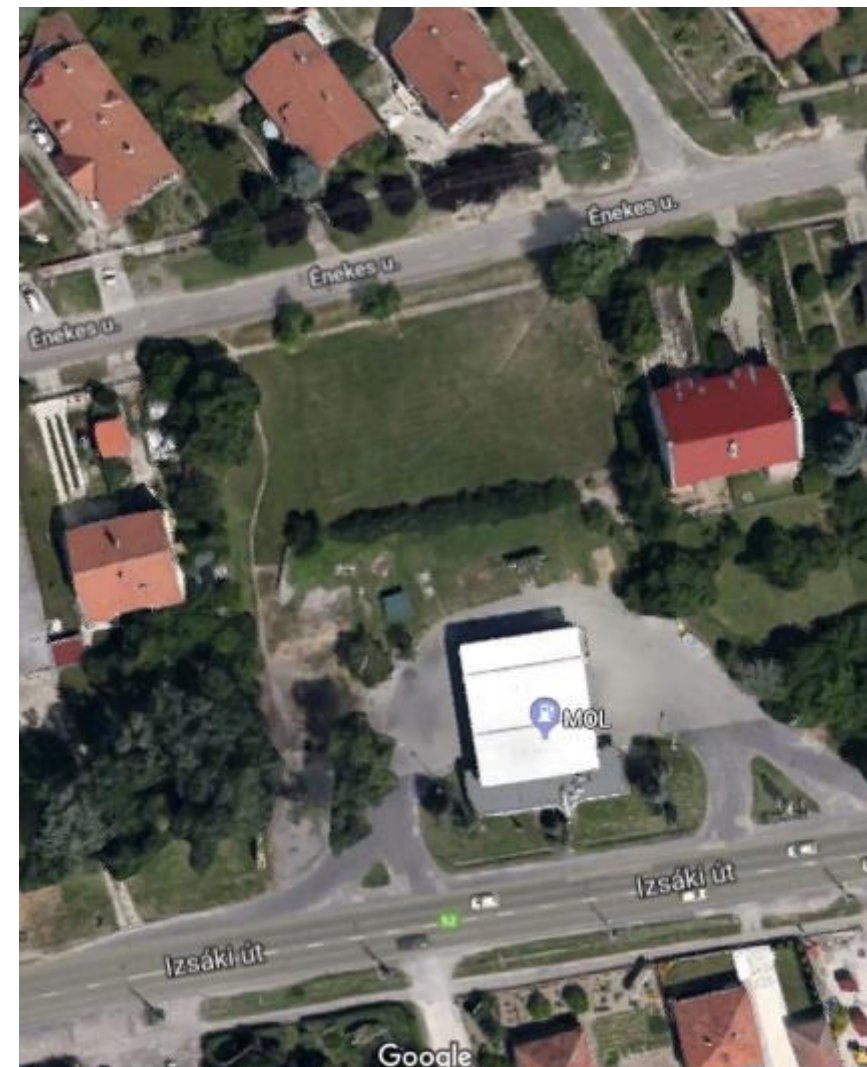
▶ IDŐBEN LÉPNI – EZ A VALÓDI KÖRNYEZETI FELELŐSSÉG

- ▶ A már felismert és **azonosított kockázatok mellé vállalni kell az ezek kezeléséhez szükséges intézkedések bevezetését**, a hatásviselők biztonságba helyezését is, ami bizonyos esetekben tiltásokkal, korlátozásokkal járhat.
- ▶ Számos esetben kártalanításra is szükség lehet, tehát **a környezeti felelősség összekapcsolódik a társadalmi (pl. humán hatásviselők) felelősséggel is**, ezért stratégiai megközelítés szükséges, kifejezetten egy nagyvállalatnál.

▶ ÉS AKKOR LÁSSUNK EGY PÉLDÁT...

ÉS AKKOR LÁSSUNK EGY PÉLDÁT...

- **A beavatkozás helyszíne egy** töltőállomástól északra lévő füves terület, amely házakkal, közúttal, illetve a töltőállomással határolt. A töltőállomás 1975-től üzemel, kezdetben egy mezőgazdasági szakszövetkezet tulajdona volt, 1995-ig, ezután magántulajdonban volt, majd 1997-ben egy nemzetközi benzinkút hálózat üzemeltető vásárolta meg. 1999-ben észlelték a szennyezést, 2003-ban TZD elkészült, de érdemi beavatkozás nem történt. A MOL 2016 végén vásárolta meg.
- Mintegy **6 ha területen** észleltünk **talaj és talajvíz szennyezettséget**, amely a töltőállomást, közterületeket és lakóingatlanok területét érinti.
- **A beavatkozás célja: a szennyezettség gócnak felszámolása** és egy olyan kavicsstest kialakítása, amelyből – a kármentesítés jövőbeni második fázisában - a visszamaradó szennyezettség a talajvíz kiemelésével kezelhető majd.

Mérföldkövek

- 2017. november eleje – döntés a gyors, határozott beavatkozás szükségességéről
- 2017. november második fele – minisztériumi, önkormányzati, hatósági egyeztetések
- 2017. december – engedélyeztetés, beszerzési folyamatok
- 2018. január 8. – lakossági fórum
 - A lakosság számára zöldszámot, illetve e-mail cím elérhetőséget biztosítottunk.
- 2018. január 9. – munkaterület átadás-átvétel
- 2018. június 15. – munkák befejezése
- 2018. július 11. – a munkák hatósági átadás-átvétele

Tartalom

- A beavatkozás keretében **talajcserére** került sor, amely geotechnikai / statikai kockázatait 10 m magasságú ún. szádfalak alkalmazásával biztosítottunk.
- A szádfalakkal 4 kazettát alakítottunk ki, és a kazettákban sorban haladva 6-6,5 m mélységig termeltük a talajt.
- A kitermelt **szennyezett talaj mennyisége mintegy 9000 tonna** volt, az így kitermelt szénhidrogén szennyezettség mértéke cca. 50 tonna (a teljes szennyezettség mértéke cca. 200 t-ra becsülhető).
- A szennyezett talajt veszélyes **hulladék szállítására engedéllyel** rendelkező vállalkozók szállították el a **talaj kezelésére engedéllyel rendelkező kiskunfélegyházi és algyői** veszélyes hulladék kezelő telepekre.

Tartalom

- A szádfalak kialakítása során a **technológia által keltett rezgéseket folyamatos mérésekkel ellenőriztük, a környező házak statikai vizsgálatát a munkákat megelőzően és követően is elvégeztük.**
- A talaj felső 1,5-2 m-es összelete **szennyezetlen volt, csak helyenként tapasztaltunk új, nem várt, a korábbi tevékenységekből származó sekély szennyezettségeket.**
- A munkagödörben 4-4,5 m vastagságú kavicstesteket alakítottunk ki és az előzetesen kitermelt, illetve beszerzett **szennyezetlen talaj visszahordásával fedtük le 2 m vastagságban.**
- A talajkitermelés során a **munkagödörben összegyűlő vizet folyamatosan eltávolítottuk és a telepített víztisztító berendezésben kezelve vezethettük közcsatornára.** A beavatkozás során csak mintegy **700 m³ vizet** kellett kezelnünk, amellyel **0,12 t szennyezettséget távolítottunk el.**

Tartalom

- A kavicstestbe **4 kitermelő kutat** helyeztünk el, a kármentesítés **jövőbeni** második fázisában ezekből a **szennyezett víz kitermelése és kezelése fog megtörténni.**
- Munkabaleset nem történt, 2 műszaki eseményünk volt;
 - A munkák megkezdésekor egy nem ismert gázvezetékert sértett meg a Kivitelező. Megtörtént a helyreállítás, veszélyhelyzet nem alakult ki.
 - A télvégi olvadás időszakában a Bácsvíz csatornája eltört. A javítást a Bácsvíz végezte el.
 - A töltőállomásban, illetve a technológiában kár nem keletkezett.
- A kivitelezéssel kapcsolatos **lakossági** reklamációk / károk;
 - Kisebb károk, apróbb (hajszál)repedések észlelhetők 4 ingatlan esetében, a helyreállítás a Kivitelező felelőssége. A végrehajtást számon kérjük.

Összefoglalás

- A kívánatos **műszaki tartalom** megvalósult.
- A **költségek** még a korábban nem számszerűsített tételekkel együtt is az előzetesen várt **kereten belül** maradtak (-5,8 %).
- A szerződéses **határidőhöz** képesti **csúszás** (15 naptári nap) **igazolt volt** az esetenként rendkívüli időjárási körülményeket figyelembe véve, **a lakosság számára ígért június 30-ai határidőt tartottuk.**
- A lakosság nagyon pozitívan fogadta a beavatkozást, a kivitelezéssel kapcsolatban nem jelentkeztek panasszal.

Folytatás

- A lakossági, illetve a talaj, talajvíz, talajlevegő **mintavételek folytatása** a szennyezettséggel érintett területen és az **ún. tényfeltárási záródokumentáció benyújtása 2019. elején.**
- A kialakított **kavicsszivárgó jövőbeni üzemeltetése** műszaki tartalmának kialakítása és az üzemeltetésre vonatkozó tender lefolytatása.

 KÖSZÖNÖM A FIGYELMET